

Dosarul nr. 2r-521/22

2-22087038-01-2r-02112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Danilov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pastuh Vitalie împotriva Elenei Pastuh cu privire la desfacerea căsătoriei, împotriva încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 06 iulie 2009, Vitalie Pastuh a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Pastuh cu privire la desfacerea căsătoriei.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2009 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă. S-a desfășurat căsătoria dintre Vitalii Pastuh și Elena Pastuh, înregistrată la 17 ianuarie 1985 sub nr.07 la OSC or. Ungheni.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 11 iunie 2022 prin intermediul oficiului poștal, avocatului Olga Iovu, în interesele apelantei Eleonora Rusu (anterior Elena Pastuh), a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 septembrie 2009, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind anularea desfacerii căsătoriei între Vitalie Pastuh și Eleonora Rusu.

În motivarea cererii privind repunerea în termen, apelantul a indicat că, procesul de judecată s-a desfășurat în lipsa apelantei, ultima fiind în afara Republicii Moldova.

Consideră că prin faptul examinării cauzei în lipsa sa, dar și emiterii hotărârii, i s-au încălcat drepturile garantate de legislația privind participarea personală la litigiu, prezentarea referinței și a probelor.

A notat că în hotărârea instanței de fond, este indicat că pârâta a fost legal citată sub semnătură, însă din materialele cauzei sunt prezentate probe ce atestă contrariul, și anume citația care nu a fost primită din motivul că pârâta nu locuiește la adresa dată, dar și citația publică a pârâtei.

A mai indicat că consideră că, la caz, intimatul a acționat cu rea-credință, fiind în cunoștință despre locul aflării fostei soții și având datele de contact a ultimei, cât și a copiilor lor, nu i-a comunicat despre adresarea sa în instanța de judecată, fapt despre care a aflat, recent, iar avocatul Olga Iovu a făcut cunoștință cu materialele cauzei la 30 mai 2022.

Prin încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea înaintată de avocatul Olga Iovu, în interesele apelantei Eleonora Rusu (anterior Elena Pastuh), cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga, împotriva hotărârii din 18 septembrie 2009 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu toate actele anexate, deoarece apelul este declarat în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 24 octombrie 2022, reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga, a declarat recurs împotriva încheierii din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 iulie 2022 și expediată participanților la proces la 07 octombrie 2022 (f.d. 63-64).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de către, reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga, la 24 octombrie 2022, se consideră a fi depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de, reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de, reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga, rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și restituit apelul, ca fiind depus tardiv.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a prezentat motive care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare, justă.

În acest context, Colegiul reiterează prevederile art. 362 alin. (1), Cod de procedură civilă (în redacția în vigoare la data relevantă speței), care statuează că, termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărârii și a somației de executare.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 18 septembrie 2009.

Concomitent, din materialele dosarului Colegiul reține că, cererea de apel depusă de către avocatul Olga Iovu, în interesele apelantei Eleonora Rusu (anterior Elena Pastuh), împotriva hotărârii, a fost înregistrată la 11 iunie 2022, solicitând admiterea acesteia, repunerea în termen a cererii de apel și casarea hotărârii pronunțate de prima instanță.

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a menționa și prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, care indică că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Astfel, argumentele recurentului, precum că, a omis întemeiat termenul de declarare a apelului, pe motiv că, nu a cunoscut despre existența cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată înaintată de Pastuh Vitalie împotriva Elenei Pastuh cu privire la desfacerea căsătoriei, nu poate fi reținut ca unul întemeiat, or, conform prevederilor Codului de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data relevantă speței), termenul de contestare cu apel a hotărârii este de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior, însă Eleonora Rusu (anterior Elena Pastuh) a declarat apel la data de 11 iunie 2022 prin intermediul oficiului poștal, peste aproximativ 13 ani din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, respectiv se atestă că apelul a fost declarat vădit tardiv, iar repunerea în termen este, prin efectul legii, inadmisibilă.

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a menționa că, alegațiile recurentei nu și-au regăsit confirmare în sensul admiterii cererii privind repunerea în termen a cererii de apel. Or, de către instanță a fost constatată o altă stare de fapt existentă, decât cea pretinsă.

Aici se menționează că, recurentul prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, apelantul urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

Or, omisiunile comise de către apelant/recurent, nu pot fi imputate persoanelor terțe, sau instanței de judecată, partea urmând să suporte consecințele, la caz care constau în respingerea cererii privind repunerea în termen a apelului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și corect a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, având în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de avocatul Olga Iovu, în interesele apelantei Eleonora Rusu (anterior Elena Pastuh), pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sânt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de reprezentantul Eleonorei Rusu (anterior Pastuh Elena), avocatul Iovu Olga.

Se menține încheierea din 14 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pastuh Vitalie împotriva Elenei Pastuh cu privire la desfacerea căsătoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat